

Facultaire
Studentenraad

GEESTESWETENSCHAPPEN

Dhr. prof. dr. F.P. Weerman
Kloveniersburgwal 48
1012 CX Amsterdam

Spuistraat 134
1012 VB Amsterdam
(020) 525 3278
fsr-fgw@uva.nl
studentenraad.nl/fgw

Datum	31 augustus 2018	Ons kenmerk	18fgw033
Contactpersoon	Emma Kat	Uw kenmerk	n.v.t.
Bijlage(n)	0		
Betreft	Ongevraagd advies International Classroom		

Geachte decaan, beste Fred,

Aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) groeit het aantal internationale studenten snel. Het aantal aanmeldingen van buitenlandse studenten is aan de UvA in de laatste twee jaar gegroeid van tweeduizend tot bijna negenduizend. Ook aan de Faculteit der Geesteswetenschappen is deze trend zichtbaar. Het aantal aanmeldingen van internationale studenten is momenteel meer dan 20% groter dan vorig jaar.¹ Deze internationalisering is de aanleiding geweest voor veel gesprekken over de *international classroom*, zoals binnen de UvA-centrale *Taskforce International Classroom* en de facultaire denktank *Diversiteit en International Classroom*. Het is naar aanleiding van deze gesprekken dat de Facultaire Studentenraad van de Faculteit der Geesteswetenschappen (FSR FGw) u deze brief stuurt. De FSR FGw zou graag als aanvulling op het eindadvies van de denktank *Diversiteit en International Classroom* middels deze brief uw aandacht willen vragen voor een misvatting over de voordelen van de *international classroom*, alsmede het door hem vermeende gebrek aan inzicht in de mogelijke nadelige gevolgen van internationalisering.

---

¹ Monitor aanmeldingen studiejaar 2018-2019 (gebaseerd op studielink) geraadpleegd op 4-6-2018

Om te beginnen is het verstandig te definiëren wat er in deze brief wordt verstaan onder *international classroom*. De FSR FGw beschouwt in deze brief iedere activiteit waar educatieve meerwaarde wordt geput uit een aanwezigheid van verschillende perspectieven ten gevolge van de internationale samenstelling van de groep studenten als een *international classroom*. Er worden geregeld uitspraken gedaan over de voordelen van een *international classroom*, zoals in het Strategisch Kader Internationalisering (SKI):

“De international classroom draagt bij aan de verdere versterking van het kritisch denken van de student door de confrontatie van diverse perspectieven in het onderwijs.”²

Zoals in het citaat uit de SKI blijkt, wordt de meerwaarde van de *international classroom* gebaseerd op de grotere diversiteit aan perspectieven ten opzichte van ‘conventioneel’ onderwijs. Omschrijvingen in facultaire documenten zoals de Notitie Taalbeleid binnen de FGw sluiten hierbij aan.³ Dat er ook werkelijk sprake is van een grotere diversiteit aan perspectieven, is echter geen noodzakelijk gevolg van een diversiteit aan nationaliteiten. Van een *international classroom*, zoals omschreven in de SKI, is dus niet automatisch sprake wanneer een groep studenten met verschillende nationaliteiten gezamenlijk een vak volgt. Het is immers goed mogelijk dat de universiteit qua perspectief gelijksoortige studenten aantrekt. *Perspectief* gaat namelijk verder dan geografische achtergrond en heeft voor een groot deel ook te maken met bijvoorbeeld de sociaaleconomische positie van studenten. De financiële drempels zoals het instellingscollegegeld functioneren als een ‘filter’ die studenten met een lagere sociaaleconomische positie niet doorlaat. Verder zou het zo kunnen zijn dat voor landen buiten de Europese Economische Ruimte (EER) geldt dat het de meest westers georiënteerde studenten zijn die naar de UvA komen om te studeren. Dit is een wezenlijke nuancering van het idee fixe dat internationalisering automatisch meer verschillende perspectieven inbrengt. De manier waarop het concept *international classroom* wordt gebruikt doet vermoeden dat er een idee heerst dat een dergelijke meerwaarde inherent is aan een qua nationaliteiten diverse groep studenten.

Ondertussen bestaat er het risico dat de misplaatste opvatting dat diversiteit inherent is aan een *international classroom* de gaande discussies over diversiteit in de weg gaat staan. Internationalisering wordt soms ten onrechte gepresenteerd als een stap richting meer diversiteit. De FSR FGw bespeurde deze zorgwekkende notie in de Notitie Taalbeleid binnen de FGw (Versie 27 februari 2018), waar zonder verdere onderbouwing werd gesteld dat de internationale studenteninstroom wordt gekenmerkt door diversiteit.

---

² Strategisch Kader Internationalisering, 2017, p. 16

³ Notitie Taalbeleid binnen de FGw: naar een Tweetalige Faculteit. Versie 27 februari 2018. p. 3

Naast dat de meerwaarde van de *international classroom* minder evident is dan wordt gepresenteerd, is er weinig inzicht in de potentiële nadelige gevolgen van internationalisering voor de onderwijskwaliteit en toegankelijkheid voor Nederlandse studenten. In een *international classroom* volgen studenten onderwijs in het Engels, voor de meeste studenten niet de moedertaal. Wat betekent dit voor de onderwijskwaliteit? De FSR FGw heeft op 6 december 2016 al zijn zorgen geuit over academisch schrijven in een vreemde taal (16fgw044) en heeft u op 23 maart 2017 een brief geschreven met betrekking tot de meningen van docenten over voertaalwijzigingen naar het Engels (17fgw009). In deze brief uit maart 2017 gaf de FSR FGw een overzicht van argumenten voor en argumenten tegen voertaalwijzigingen. Opvallende tegenargumenten hebben betrekking op de kwaliteit van onderwijs die mogelijk zou lijden onder een voertaalwijziging. Dat zou onder andere kunnen gebeuren doordat studenten zich minder goed genuanceerd kunnen uitdrukken in het Engels, er grote verschillen zijn in taalvaardigheid tussen studenten en het voor docenten moeilijker kan zijn om feedback te geven. In de Notitie Taalbeleid wordt aandacht gegeven aan kwaliteitsbewaking, waar via verschillende wegen na een voertaalwijziging wordt gecontroleerd op onder meer de hierboven genoemde risico's. Dit is echter slechts een controle achteraf, waarvoor de verantwoordelijkheid primair bij de opleidingscommissie wordt neergelegd. Een gedegen analyse van de mogelijke nadelen is in de ogen van de FSR FGw een essentiële stap voordat men overgaat tot een voertaalwijziging, niet iets wat louter na afloop in de vorm van kwaliteitsbewaking wordt uitgevoerd. Er is in de Notitie Taalbeleid een voorwaarde voor een voertaalwijziging opgenomen dat er voldoende draagvlak is onder de studenten en docenten van een opleiding. Draagvlak is essentieel, maar vormt geen garantie dat de onderwijskundige gevolgen van een voertaalwijziging grondig zijn onderzocht en meegewogen.

Naast dat internationalisering dus mogelijk negatieve gevolgen heeft voor de onderwijskwaliteit, zijn er ook potentiële gevolgen voor de toegankelijkheid van opleidingen voor Nederlandse studenten. De Engelstaligheid van de opleiding vormt een drempel voor aankomend studenten die een relatief lage Engelse taalvaardigheid hebben. Ook wanneer door een groeiende instroom aan internationale studenten op den duur een numerus fixus noodzakelijk blijkt, gaat de toegankelijkheid van een opleiding voor Nederlandse studenten achteruit.

Het huidige internationaliseringsbeleid leidt tot een razendsnelle toename van het aantal buitenlandse studenten zonder dat duidelijk is of de veronderstelde voordelen er werkelijk zijn en hoe groot de mogelijk nadelige gevolgen zijn, zowel voor de onderwijskwaliteit als voor de toegankelijkheid. Dit is in de ogen van de FSR FGw een onverstandige koers. Voordat er verdere stappen worden gezet om meer buitenlandse studenten aan te trekken en meer opleidingen de overstap te laten maken naar het Engels, zou er een helder antwoord moeten zijn op de volgende vragen.

1. In welke mate is er precies sprake van een diversiteit aan perspectieven wanneer studenten van verschillende nationaliteiten samen een vak volgen? Hoe dicht komt het *concept international classroom* in de buurt van de praktijk?
2. Indien deze diversiteit aan perspectieven er is, hoe groot is de meerwaarde van deze diversiteit voor de onderwijskwaliteit?
3. Is er sprake van negatieve gevolgen voor de onderwijskwaliteit en/of toegankelijkheid door internationalisering?
4. Indien er negatieve gevolgen zijn, hoe groot zijn deze? Hoe zijn de problemen te ondervangen?

De FSR FGw hoort graag van u of u de mening deelt dat een antwoord op deze vragen van wezenlijk belang is als basis voor een duurzaam internationaliseringsbeleid. Bent u het daarnaast met de FSR FGw eens dat een duidelijk antwoord op deze vragen tot nu toe ontbreekt? De FSR FGw wenst verder over deze vragen in gesprek te gaan. De onderwijskundige voor- en nadelen van internationalisering zouden beter in kaart moeten worden gebracht voordat een verdere toestroom van internationale studenten wordt aangetrokken.

De FSR FGw denkt graag verder mee over internationalisering en de *international classroom*. Juist nu de toestroom van internationale studenten zo snel stijgt, is het belangrijk geregeld kritisch te reflecteren op de stand van zaken en daar de ervaringen van studenten in mee te nemen. De FSR FGw biedt graag zijn hulp aan om dit te bereiken.

Met vriendelijke groet,
Namens de FSR FGw,

Emma Kat
Voorzitter FSR FGw